

SADECE SIKI DURUŞ VURGUSU FİYAT İSTİKRARI İÇİN YETERLİ OLMUYOR

Hafta içinde politika faizi yüzde 19'da sabit bırakıldı. Enflasyonda belirgin bir düşüş sağlanana kadar sıkı para politikasının sürdürüleceği belirtildi. Açıklamada ayrıca küresel enflasyonun hammadde ve enerji fiyatlarının ve döviz kuru dalgalanmalarının enflasyon görünümünü bozduğu, ithalat fiyatlarının arttığı, fiyatlama ve beklentilerin olumsuzla yöneldiği vurgulanmış, faizin enflasyonun üzerinde olacağı tekrarlanmış ancak gerektiğinde "ilave sıkılaştırma yapabiliriz" ifadeleri yine metne koyulamamıştır. P.P.K metnine "önümüzdeki aylarda turizm ve ihracattaki beklentiler nedeniyle cari fazla verileceği" hususu ilave edilmiştir.

Ülkemizde vurgulanan para politikası ve bununla bağlantılı ekonomi politikasının uzun zamandan beri en önemli özelliklerini şöyle sıralamak mümkün; Klasik ve basit para politikası uygulamak yerine macera arayıcı ve rasyonellikten uzak uygulamalar yöneliyor. Söylem eylem bütünlüğü yok. Kararlar daima zamanından sonra alınıyor. Piyasaları yönlendirecek metin ve açıklamalar başarılı iletişim sağlayacak netlikte değil. Her zaman siyasi bir baskı ve endişesi hakim. Karar alıcılar uzun vadeli görev yapamadıklarından radikal kararlar almaktan çekiniyorlar. Bir yandan milli paranın değerinin arttırılmasından bahsediliyor, diğer yandan Türk Lirasının getirilerinin negatif oluşu göz ardı ediliyor. Negatif faizle geçen 10 yılda (aynı dönemde gelişmekte olan ülkelerdeki reel faiz ortalaması pozitif iken) kontrolden çıkmış enflasyonla karşılaşyoruz. (Prof. Dr. Hakan Kara) Turizm ve ihracattaki olumlu gelişmelerle cari fazla verileceğinden bahsedilirken enflasyonun yüzde 17-18 (Belki de önümüzdeki aylarda daha yüksek oranda) civarında seyredeceği, (açıklamalarda enflasyonun yükseleceği ifadesinden kaçınılarak oynaklık ifadesi kullanılıyor. İhracat girdilerindeki ithal oranının kısa vadede hemen yerli üretimle karşılanmasının mümkün olmadığı hususları dikkate alınmadan indirim bir yana faiz arttırmak gerekirken muhtemel faiz indirimlerine ortam sağlanmaya çalışılıyor. Faiz kararının alındığı sırada yönetilen ve yönlendirilen fiyatlara ciddi oranda zam yapmakta bir beis görülüyor. Küresel ortamdaki özellikle gelişmiş ülkelerdeki enflasyon ile ülkemizdeki enflasyon süreci benzer değerlendirmelere tabi tutuluyor. Gerçekte onlardaki enflasyon süreci geçici. Bizdeki ise on yıllardır süren yapısal bir sorun. Bu sorunu sadece parasal politika ve önlemlerle çözmek mümkün değil. Yapısal önlemler gerek. Toplumun tüm katmanlarının uzlaşıp benimsediği bir program gerekiyor. Kardan enflasyona geçişkenliğin yüksek olduğu ekonomimizin küresel sorunlar dışında kendi özel yapısal sorunları var. Merkezin tüm açıklama ve metinlerinde yer alan "fiyat istikrarı, ülke risk priminde düşüş, ters para ikamesinin başlaması, döviz rezervlerinin tekrar artış eğilimine girmesi ve finansman maliyetlerinin kalıcı olarak gerilemesi" hedefleri sadece bir iyi niyet beklentisi olarak kalıyor. Son dört-beş yılın gerçekleşmeleri maalesef bu hedeflerden oldukça uzakta.

Yıl sonlarına doğru yapılması düşünülen faiz indirimlerinin FED' in para politikasını sıkılaştırma adımlarına rastlaması muhtemel görünüyor. Korkarız ki yeni bir döviz kuru dalgalanması yaşanmasın. Bütün bu çelişkili politika ve uygulamalar daha önce faiz indirimlerini zamanından önce yaptığımızda karşılaştığımız sıkıntı ve problemlerden yeterince ders almadığımızı gösteriyor. Hâlbuki tamamen finansallaşmış bir ekonomide sadece düşük faiz uygulaması yatırım ve istihdamı arttırmaya yetmiyor. Selva Demiralp hocanın vurgusuna katılmamak mümkün değil. "Enflasyonun yüzde 17.5'a ulaştığı bir ülkede Merkez Bankasının verebildiği en güçlü mesaj "mevcut sıkı duruş sürdürülecektir" olmamalı. Mevcut sıkı duruş sıkı olsa ve işe yarasaydı zaten enflasyon görünümü üzerindeki riskler ortadan kalkardı."